



Tisková zpráva k výstavě

„QUO VADIS HOMINE“ MALÍŘSKÁ CESTA ALFREDA JUSTITZE (1879-1934)

Pořadatel:	Galerie umění Karlovy Vary, příspěvková organizace Karlovarského kraje
Místo konání:	Galerie umění Karlovy Vary, Goethova stezka 6, Karlovy Vary
Termín:	10. září 2023–5. listopadu 2023, vernisáž v sobotu 9. 9. 2023 v 17 hodin
Kurátorka výstavy:	Rea Michalová
Produkce:	Hana Jásková, 734 682 520, jaskova@galeriekvary.cz
Otevírací doba:	denně mimo pondělí 10.00 – 17.00 hodin
Vstupné:	60 / 30 Kč
Doprovodné akce:	Komentovaná prohlídka výstavy – sobota 15. 10. 2023 v 15 hodin

Od poslední soubornější výstavy Alfreda Justitze, jednoho z věkově nejstarších příslušníků zakladatelské generace českého moderního umění, uplynulo více jak dvacet let. Za tu dobu se poměrně výrazně změnila celková konstelace: po zásluze byla oceněna autorova role v tehdejší českém a česko-německém kulturním životě, a tato uměleckohistorická pozornost se promítla také do situace na trhu s uměním: autorovy obrazy zažily prudký finanční vzestup a zařadily se k nejvyhledávanějším sběratelským položkám. Znovuoživení zájmu o umělcův tvůrčí odkaz však s sebou přineslo i jeden neblahý doprovodný jev: Alfred Justitz se stal jedním z nejfalzifikovanějších představitelů své generace a jeho skutečný umělecký profil se téměř ztratil v záplavě autorsky pochybných děl.

Aktuální výstava tak po letech odkrývá Justitzovu ryzí uměleckou tvář jako jemného pozorovatele života, věcí a přírody, tichého myslitele jaksi predestinovaně fascinovaného kouzlem starozákonních příběhů, autora, jemuž „pocitovost a pravdivost byla nade vše“ (V. Kramář, Alfred Justitz, Salon, 1929). Justitz, který byl navzdory své pozdější spřízněnosti s Tvrdošíjnými, blízkému přátelství s Emilem Fillou a členství ve Spolku výtvarných umělců Mánes, solitérem, si svou výtvarnou cestu musel tvrdě vydobýt, a to jak pro svou komplikovanou povahu, nedůvěřivou a autokritickou, tak hmotné a morální překážky, jež mu život přinesl. Významnou roli sehrály v jeho uměleckém vývoji příklady Paula Cézanna a německého expresionismu, jež ponejvíce inspirovaly předválečnou a první poválečnou fázi jeho tvorby, neoklasicistního André Deraina již před



polovinou dvacátých let, a finálně Pabla Picassa, a to jak ve formě pozdního kubismu, tak moderního klasicismu, v závěru s antikizujícími prvky. Tyto podněty dokázal propojit s vlastní zjitřenou citovostí a vážným charakterem a dospět ke kompozičně a koloristicky dokonalým dílům, obrazům moderní a přesto klasické krásy, z nichž číší umělecká svoboda, na níž mu záleželo především. „Přál bych nám všem, abychom se dožili změny poměrů, abychom se zbavili toho věžeňského ducha, který tíží v dýchání v kumště u nás, brání svobodě, osvobození a vývoji. Zbavíme-li se té diktatury směřové, obohatíme se o individuality a vysvitne slunko i nad výtvarnictvím naším (v dopise F. Venerovi, 27. 7. 1932).

Latinský obrat užitý v titulu výstavy je „vypůjčen“ z ojedinělého textu Justitzovy přednášky, v němž autor podává panorama vývoje a funkce umění od starověku do moderní doby, a který je vzácným, nekorrespondenčním dokladem jeho smýšlení. Ve své době konstatuje převažující zájem společnosti o banální, mimokulturní požitky. A mezitím „v ateliérech pracují umělci osamoceni, a jejich duše touží po nové kráse, utíká od pozemské tíhy k abstraktní duchovosti a sublimní, smyslové konkretizaci. Quo vadis homine...“ (in: Alfred Justitz, SVU Mánes, 1935). Jako bychom tím našli nejlepší odpověď na otázku Justitzova uměleckého směřování a charakteru jeho tvorby.

Výstava představí padesátku obrazů z deseti státních českých galerií, ale také díla ze soukromých sbírek, která běžně nejsou k vidění. Pozoruhodný výstavní projekt doprovodí reprezentativní katalog.

Rea Michalová